

Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13,14

1. Rekisterinpitäjä

Tampereen yliopisto
33014 Tampereen yliopisto

2. Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa

Nimi: Anssi Auvinen
Osoite: Arvo B335, 33014 Tampereen yliopisto
Puhelinnumero: +358401901640
Sähköpostiosoite: anssi.auvinen@tuni.fi

3. Tietosuojaavastavan yhteystiedot (ei opiskelijatutkimuksessa)

Sähköpostiosoite: dpo@tuni.fi

4. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako (poista, jos kyseessä ei ole yhteistyöhanke)

Kukin osapuoli kerää vastaavan aineiston omasta maastaan ja osallistu em. tavoitteita koskeviin yhteisanalyysiin sekä aineiston että työpanoksen kautta

- Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet Anssi Auvinen
- Institute of Environmental Medicine, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden, Maria Feychting
- Imperial College, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, London, United Kingdom, Paul Elliott
- Section of Environment and Radiation, International Agency for Research on Cancer (IARC), Lyon, France, Joachim Schüz
- Institute for Risk Assessment Sciences, Utrecht University, Utrecht, the Netherlands, Hans Kromhout
- Danish Cancer Society Research Center, Copenhagen, Denmark, Joachim Schüz

Tietoja luovutetaan yhteisanalyysiin ilman mitään tunnustietoja ja vain yksittäisiin analyysiin kerrallaan. Kyseessä ei ole yhteisrekisterin ylläpito.

Tutkittavat voivat tehdä kaikki tähän tutkimukseen liittyvät pyynnöt (mukaan lukien tietosuoja-asetuksen III luvussa tarkoitettut rekisteröidyn oikeuksien käyttämisistä koskevat pyynnöt) toimittaan alla olevalle yhteyshenkilölle:

Professori Anssi Auvinen, Tampereen yliopisto, anssi.auvinen@tuni.fi, p. 040 190 1640

Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13,14

5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää matkapuhelimen käytön yhteyttä verenkiertoelimistön sairauksiin, neurologisiin sairauksiin (mm. MS-tauti, Alzheimerin tauti, Parkinsonin tauti), mielenterveyden häiriöihin, oireisiin (mm. päänsärky, unihäiriöt, mielialahäiriöt, tinnitus), sekä pään alueen kasvaimiin sekä muihin syöpiin. Lisäksi tutkitaan vertailukelpoisuutta aineiston sisällä sekä tutkittavien ja muun väestön välillä elintapoihin ja kuolleisuuteen liittyen

Yhteisrekisteriksi katsotaan rekisterinpitäjä Tampereen yliopiston lisäksi kohdassa 4 mainitut yhteistyötahot. Tietoja luovutetaan yhteisrekisterin osapuolille määrättyjä yhteisanalyseja varten. Luovutettavia tietoja ovat tutkimus-ID ja henkilöiden vastaukset tutkimuslomakkeen kysymyksiin. Henkiötunnusta, osoitteita, nimiä, sähköpostiosoitetta, tai puhelinnumeroa ei luovuteta.

6. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Professori Anssi Auvinen
Osoite: Arvo B335, 33014 Tampereen yliopisto
Puhelinnumero: +358401901640
Sähköpostiosoite: anssi.auvinen@tuni.fi

Tutkimuksen vastuullinen johtaja on rekisterinpitäjän määräämä henkilö, joka vastaa tutkimuksen toteuttamisesta. Tutkimuksesta vastaavaksi tahoksi voidaan nimetä myös tutkimusryhmä.

7. Tutkimuksen suorittajat

Tampereen yliopisto: Anssi Auvinen, Turcka Näppiä, Taru Vehmasto, Susanna Lankinen, Jani Raitanen

Säteilyturvakeskus: Katja Kojo

Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13, 14

8. Tutkimuksen nimi, luonne ja kestoaika

Tutkimuksen nimi: Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)

- Kertatutkimus
- Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):
2009-2029

9. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste:

EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikla 6 kohta 1 sekä tietosuojalaki 4 § (valitse yksi peruste kuhunkin käyttötarkoitukseen):

- Tutkittavan suostumus
- Rekisterinpitäjän lakisäätöisen velvoitteen noudattaminen säädökset:
- Yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö
  - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
  - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
- Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:
- Muu, mikä:

10. Arkaluonteiset henkilötiedot (erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat tiedot ja rikostiedot)

- Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:

- Rotu tai etninen alkuperä
- Poliittiset mielipiteet
- Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- Ammattiilidon jäsenyys
- Geneettiset tiedot
- Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten

Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13,14

- Terveystiedot
 Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja:

- Ei
 Kyllä

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikkelit 9 (erityiset henkilötietoryhmät) ja 10 (rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvät tiedot) sekä tietosuoja laki 6 ja 7 §:t:

- Rekisteröidyn suostumus
 Käsittely koskee henkilötietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi;
 Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai julkisen vallan käyttö
 Käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten

11. Tutkimusrekisterin tietosisältö

Tutkimushenkilön yhteys-, suostumus- ja tunnistetiedot: tutkimushenkilön nimi ja osoite, henkilötunnus, sähköpostiosoite, matkapuhelinnumero(t), operaattori(t), matkapuhelimella soitetujen ja vastaanotettujen puhelujen ajat ja kestot, tieto kenen nimissä liittymä(t) on(ovat) sekä suostumukset siihen, että tutkimuksessa voidaan, rekisterinpitäjään käyttöluvalla, käyttää häntä koskevia rekisteritietoja (Väestötietojärjestelmän elossaolo- ja maastamuuttotietokannat, Tilastokeskuksen väestölaskeennat ja kuolemansyyt -tietokannat, THL:n hoitoilmoitusrekisteri ja Suomen Syöpärekisteri, KELAn lääkekorvaustietokannat, sairaskertomukset).

Tutkimushenkilön operaattoritiedot: Soitettujen ja vastaanotettujen puheluiden aloitusajaka ja kesto, TAC (koodi, joka yksilöi käytetyn puhelinintyyppiin), puhelimen käyttämä verkko puhelun alussa (900 MHz, 1800 MHz, 3G), sekä puhelun alussa ja lopussa käytetty solu.

Puheliniitymän avaus- ja mahdollinen lopetuspäivämäärä.
Yksityiskohtaiset puhelin tiedot aggregoidaan pidempiaikaista säilyttämistä varten.

Kyselyllä kerättävät tiedot aikaisemmasta ja nykyisestä matkapuhelimen käytöstä, tutkittavista sairauksista ja oireista sekä sekoitettavista tekijöistä. Tutkimuksessa kerätään tietoa myös rekistereistä ja sairaskertomuksista. Rekistereistä käytettäviä tietoja täsmennetään ja päivitetään ennen tietojen keräystä.

Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)
Projektinumero 31222800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13,14

12. Henkilötietojen tietolähteet

Tutkimukseen on kutsuttu osallistumaan matkapuhelinoperaattoreiden (TeliaSonera ja Elisa) 18-69 -vuotiaita suomen- ja ruotsinkielisiä yksityisasiakkaita. Otoksen poiminta perustui taustatietoihin (ikäluokka: 18-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60-69; sukupuoli ja käyttömäärään: vähän, keskimäärin ja paljon puhuvat).

Operaattorit antavat organisaation päätöksellä otoksen asiakkaistaan yhteyshenkilöineen ja kieli-koodeineen yhteydenottoa varten. Tutkimushenkilön muut yhteys- ja tunnistetiedot saadaan tutkimushenkilön allekirjoittamasta suostumuksesta. Operaattorit toimittavat tutkimushenkilöiden operaattoritiedot 3 kk:n ajalta vuosittain sekä liittymän avaus- ja mahdollisen lopetuspäivämäärän.

Tieto matkapuhelinoperaattorien muutoksista haetaan Numpac Oy:stä Tutkimusaineistossa puhelintiedot säilytetään aggregoidussa muodossa. Tietojen luovutus perustuu suostumukseen.

Tiedot aikaisemmasta matkapuhelimen käytöstä, sairauksista ja oireista sekä mahdollisista sekoittavista tekijöistä saadaan tutkimushenkilön täyttämästä kyselystä.

Rekisteripitäjiltä on haettu käyttöluvut seuraavien rekisterien käyttöön: Väestötietojärjestelmän elossaolo- ja maastamuuttotietokannat, Tilastokeskuksen väestölaskennat ja kuolemansyöt -tietokannat, THL:n hoitoilmoitusrekisteri ja Suomen Syöpärekisteristä ja KELAn lääkekorvaus-tietokannoista sekä kuntoutuspsykoterapian (työkykyä ylläpitävä kuntoutus ja vaativa lääkinnällinen kuntoutus) tietokannoista. Lisäksi tulemme hakemaan THL:itä luvan sairaskertomusten käyttöön tutkimusta varten.

13. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tietoja luovutetaan:

- Usintakyselyn toteuttavalle alihankkijalle Feedback Oy:lle, joka käsittelee osallistujien tietoja seuraavasti: osallistujien nimet, osoitteet, sähköpostiosoitteet, puhelinnumerot: kyselylomakkeen painatusta, personointia, postinuoilintaa ja vastausten keräämistä varten. Alihankkijalla on salassapitositoumus ja he hävittävät tiedot toimitettuun lopullisen version Tampereen yliopistolle.
- Osallistujien operaattoritiedot toimittavalle Numpac Oy:lle, joka käsittelee osallistujien puhelinnumeroita ja yhdistää niihin tiedon teleoperaattorista
- Muiden maiden tutkijaryhmille erikseen sovittavia analyyssejä varten, nämä koskevat tutkimuksen päämäärää eli matkapuhelimenkäyttöön liittyviä terveysvaikutuksia

Matkapuhelimen käyttäjien seuranta tutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojaimoitus
EU:n tietuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13,14

14. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n/ETA-alueen ulkopuolelle

Siirretäänkö rekisterin tietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle:

- Ei
 Kyllä, mihin:

15. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

16. Rekisterin suojauksen periaatteet

Manuaalisen aineiston suojaaminen: Paperiset suostumuslomakkeet säilytetään kassa-kaapissa, joka on lukittussa tilassa

Matkapuhelimen käyttäjien seurantatutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13,14

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

- käyttäjätunnus
- salasana
- kaksivaiheinen käyttäjän tunnistus (MFA)
- pääsynchronointi verkko-osoitteiden avulla (IP-osoiteet)
- käytön rekisteröinti (lokiteitojen kerääminen)
- kulunvalvonta
- muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa
- Aineisto on pseudonymisoitu
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Tietojen suojaus tietojen siirroissa:

- tiedonsiirron salaus (kuvaile miten): Uudet puhelutiedot siirretään operaattoreilta yliopistolle henkilökohtaisesti käyttäen suojattua muistitikkua (kryptattu, salsanalla suojattu, avaamista voi yrittää vain kolme kertaa)
- tiedoston salaus (kuvaile miten):
- muu, mikä:

17. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusrekisteri hävitetään
- Tutkimusrekisteri arkistoidaan anonymisoituna ilman tunnistetietoja
- Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Hyvän tieteellisen käytännön perusteella säilytetään Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa 10 vuotta tutkimuksen päättymisen jälkeen.

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13, 14

18. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on, ellei tietosuojalainsäädännöstä muuta johdu:

- Tietojen tarkastusoikeus (oikeus saada pääsy henkilötietoihin)
  - o Rekisteröidyllä on oikeus tietää, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan vai ei, ja mitä henkilötietoja hänestä on tallennettu.
- Oikeus tietojen oikeamiseen
  - o Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että häntä koskevat virheelliset, epätarkat tai puutteelliset henkilötiedot oikeistaan tai täydennetään ilman aiheutonta viivytystä. Lisäksi henkilöllä on oikeus vaatia, että tarpeettomat henkilötiedot poistetaan.
- Oikeus tietojen poistamiseen
  - o Rekisteröidyllä on poikkeustapauksissa oikeus saada henkilötietonsa kokonaan poistettua rekisterinpitäjän rekistereistä (oikeus tulla unohtetuksi).
- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen
  - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.
- Vastustamisoikeus
  - o Henkilöllä on tietyissä tilanteissa oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä.
- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
  - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus saada häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on toimittanut rekisterinpitäjälle, jäsenellissään, yleisesti käytetyssä ja ko-neellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.
- Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle
  - o Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkansa sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus käyttää hallinnollisia muutoksenhakukeinoja sekä muita oikeussuoja-keinoja.

Yhteyshiedot:

Tietosuoja valtuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs. 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Matkapuhelimen käyttäjien seuranta tutkimus (COSMOS)
Projektinumero 3122800093

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojailmoitus
EU:n tietuoja-asetus (EU 2016/679), art. 12, 13, 14

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevissa pyynnöissä noudatetaan rekisterinpitäjän tietopyyntöprosessia.

Tietosuojailmoituksen on hyväksynyt

Juhani Saari
Dekaani

Tampereen yliopisto
Päiväys 13.12.2019